Úvod

Fotografování je vzrušující a nevyčerpatelná zábava. Ať máš fotoaparát digitální, nebo klasický, můžeš fotografováním přinášet informace, bavit se a dokonce lidi svými fotkami napálit.

Přestaň jen mačkat spoušť

Myslíš, že fotografování znamená prostě jen namířit foťákem na objekt a zmáčknout spoušť? A že je fotografie věrohodný doklad? Na to zapomeň! Mířit a mačkat můžeš dál. Ale to dokáže každý.

Žertovné fotografie

Je načase začít pořizovat fotografie, které lidi přimějí, aby se zastavili a prohlíželi si je. Kolik znáš lidí, kteří umějí s jistotou vyfotografovat někoho s hlavou v podpaždí – nebo aby to tak aspoň vypadalo?

Skopičiny

Po pročtení téhle knížky se z tebe může stát šikovný fotograf. Nech své modely lézt po vysokánské zdi, přijít o hlavu nebo žonglovat s několika předměty naráz!

Stručné dějiny

Fotografické přístroje existují teprve necelých 200 let, za tu dobu však udělaly obrovský pokrok.

Zrcadlový obraz

Mnoho let předtím, než byla vynalezena fotografie, napsal Charles de la Roche (1729 – 1774) povídku Giphantie. V ní se na plátno potažené zvláštním povrchem promítal zrcadlový obraz skutečných věcí.

Vynález

Vynález fotografování byl sice veřejnosti oznámen v roce 1839, ale přesné datum, kdy byla fotografie doopravdy vynalezena, známo není.

Anglicko-francouzské nápady

Vynález fotografie byl poprvé ohlášen zároveň v Anglii a Francii. V Anglii fotografování objevil William Henry Fox Talbot, ve Francii Louis Jacques Mandé Daguerre.

Temná komora

Fotografování by nebylo možné bez dvou vědeckých postupů. Prvním je camera obscura, zařízení s hranolem, které umělcům umožňuje vyhotovit

UKÁZKA

přesnou kopii obrysů předmětu. Druhý je spojen s používáním materiálů, které se natrvalo mění působením světla.

Negativ
Vůbec první negativ, vytvořený roku 1835, se velmi lišil od toho, co známe dnes. Nebyl vyroben z tuhé umělé hmoty, ale z kousku nekvalitního papíru.

Osvit (expozice)
První úspěšný snímek z materiálu reagujícího na světlo stvořil v létě roku 1827 Joseph Nicéphore Niépce. Expozice (osvit) trvala osm hodin!

Úmyslné chyby

To, co ti někdy připadá jako chyba, může mít ve skutečnosti za výsledek znamenité obrázky.

Neostrost
Jestliže pohneš fotoaparátem nebo objektem, vyvoláš dojem pohybu. Fotografie vpravo by mohla znázorňovat, jak svět vypadá v očích někoho, komu se točí hlava.

Záměrné přesvícení
Pokud chceš, aby objekt nebyl k poznání, fotografuj přímo proti zdroji světla. Fotografie vlevo by se dala použít v detektivce, aby se utajilo, jak podezřelý vypadá.

Překážka
Než stiskneš spoušť, dej přímo před objektiv karton s vyříznutým obrazcem. Na tomto snímku jej před obličejem drží modelka.

Natáčení fotoaparátu

Zajímavé fotografie můžeš pořídit třeba jen tím, že přístroj při focení natočíš do jiného úhlu.

Vertikální formát (portrét, na výšku)
Fotoaparát drž svisle, kolmo (v pravém úhlu) k zemi.

Horizontální formát (krajina, na šířku)
Přístroj drž vodorovně, rovnoběžně se zemí. Fotka bude zleva doprava širší, zato shora dolů kratší.

Úhlopříčně

UKÁZKA

Obrázek nakřivo získáš, když foťák natočíš v úhlu 45 stupňů k zemi.

Pohyb
Chceš-li zachytit objekt v pohybu, zaostři na jeden bod, takže budou okraje snímku rozmazané.

Fotoaparát nikdy nelže

Tvrzení, že fotoaparát nikdy nelže, je známé, ale stačí pár jednoduchých triků, a vypadá to, že tomu tak není.

Fotofóry
Abys vzbudil zdání, že je tvá modelka bezhlavá, potřebuješ dvě pomocnice. Jedna si sedne na zeď zády k fotoaparátu a skloní hlavu, aby ji ve fotoaparátu nebylo vidět, zatímco druhá si klekne za zeď čelem k přístroji, ale tak, aby jí bylo vidět jenom hlavu.

Nemožné?
Jestli chceš, aby to vypadalo, že máš mimořádně pružnou kamarádku, zase k tomu potřebuješ dvě osoby. Jedna leží na podlaze na břiše a dívá se do objektivu, kdežto druhá si lehne naznak a hlavou dozadu na první dívku a skrčí nohy v kolenou. Přesvědč se, že z kamarádky nahoře vidíš jenom nohy.

Z vesmíru
Tato fotografie dokazuje, že neidentifikované létající předměty opravdu existují! Nastříkej házecí talíř a malou plastovou misku stříbrnou barvou a nech ji důkladně zaschnout. Účinným lepidlem nebo oboustranně lepicí páskou připevni misku na talíř. Potom předmět vyhoď do vzduchu. Jenom dávej pozor, aby nikdo nestál v cestě! Talíř vyfotografuj na pozadí jasné oblohy. Bude to vypadat, že jsi na ní zachytil létající talíř.

O hlavu kratší
Tento trik vyvolává dojem, jako by tvá kamarádka držela pod paží něčí hlavu. Docílíš toho tak, že za ni postavíš menší děvče a to jí prostrčí hlavu v podpaždí. Trup a nohy musí mít schované za ní.

Digitální triky

Digitální fotografii můžeš upravovat, jak se ti zlíbí.

Výběr
Jestliže chceš určit část fotky ke kopírování nebo úpravě, označ ji nástrojem zvaným „pero“. Ten pak můžeš změnit na „výběr“ nebo volbu uskutečnit

UKÁZKA

přímo pomocí „lasa“. V nabídce „úpravy“ v horní liště okna programu najdeš povely „kopírovat“ a „vložit“.

Přesun
V pravém horním rohu rámečku s nástroji je nástroj Přesunout.

Vrstvy
Má-li tvůj program vrstvy, můžeš dát každý prvek své montáže na jeho vlastní vrstvu. To ti pomůže při upravování. Klepnutím myší na ikonu Vrstvy si zvol požadovanou vrstvu. Volbou nástroje Přesunout vrstvu tuto vrstvu přetáhni myší nebo kurzorovými klávesami se šipkou na nové místo.

Změna velikosti
Když chceš změnit velikost obrázku, musíš ji změnit na jeho celé vrstvě. Zvol si vrstvu a použij povel Měřítko; ten nalezneš na horní liště pod nalézt pod Úpravy > Změna.

Průhlednost
Když chceš, aby obrázek vybledl a postava na ní vypadala strašidelně, poklepej dvakrát na ikonu Vrstvy a pohraj si s posuvníkem regulujícím průhlednost.

Nezapomínej, že pokud nemáš digitální fotoaparát, můžeš si do počítače oskenovat normální fotografie a přeměnit je na digitální obrázky.

Další nápady

Vyzkoušet můžeš i další bezvadné triky.

Světošlápek
Jestli chceš předstírat, že jsi byl v Číně, musíš se nechat vyfotografovat na pozadí snímku slavné památky. Zobraz si svou fotku v programu na úpravu obrázků.

- Vyřízni postavu, kterou chceš použít. Obrázek vkopíruj do vytvořeného pole.
- Dej zobrazit snímek pozadí. Svou postavu na něj můžeš vložit jako samostatnou vrstvu.
- Hýbej s postavou, dokud nebude na správném místě.
- Aby tvá postava do pozadí dobře zapadla, možná budeš muset změnit její velikost.

Podpírej věž v Pise

UKÁZKA

Chceš-li ukázat větší ctižádost, zapomeň na Velkou čínskou zeď a místo toho podpírej šikmou věž v Pise. Princip je úplně stejný. A tvým kamarádům se ten žert bude určitě líbit.

Moje kočka je obluda
Jakmile svou fotku hodně zmenšíš, můžeš vzbudit zdání, jako by tě chtěla tvá kočka sežrat.

Superhrdina
Hrdinou se staneš, když z jedné ze svých fotografií vystřihneš hlavu a potom ji umístíš k tělu své oblíbené postavičky.

Pozorování UFO
Jak vytvořit digitální verzi triku s létajícím talířem: Jednoduše vyřízni obrázek s UFO a pak jej vlož do jiné digitální fotky.

Digitální triky
Podle toho, jaký program používáš, bys měl umět kolem talíře vytvořit světelný kužel.

Špičková modelka
Můžeš změnit barvu svého oblečení a dokonce i svého pejska.

V tom případě musejí být postava, šaty a pes každý na samostatné vrstvě. Barvu vrstvy změníš pomocí jednoho z nástrojů Úprava obrázku. Nejsnadnější je patrně Odstín. Tuto funkci najdeš v horní nabídkové liště pod Obrázek > Úprava. Pohybuj posuvníkem Odstín, dokud se barva nezmění. Experimentuj s těmito ovladači tak dlouho, až dosáhneš kýženého výsledku. Jestli chceš, můžeš si uložit několik verzí obrázku v různých barvách – jen tak podle nálady.

Perspektiva

Věříš svým očím? Neuvěříš, dokud neuvidíš? Ale tyto fotografické triky důvěřivého diváka napálí.

Vzdálenost
Jestliže chceš, aby něco vypadalo hodně malé, umísti to v dálce. Do popředí postav jiný objekt, který bude sloužit k porovnání velikosti.

Popředí
Aby se zdál předmět velmi velký, postav jej do popředí, blízko k fotoaparátu.

UKÁZKA

Zlézání stěny
Chceš, aby to vypadalo, jako by tvůj model senzačně lezl po obrovské stěně? Ať se plazí po cihlovém chodníku.

Žonglování
Tenhle důmyslný trik budí zdání, jako by tvá modelka zkušeně žonglovala s několika předměty naráz. Řekni jí, aby si lehla na zem, a srovnej předměty do oblouku kolem její hlavy. Potom si stoupni nad ni a stiskni spoušť. A to buď z výhodného postavení na balkoně, na schodě nad objektem, nebo prostě vstoje nad objektem.

Zvedání zdi
Aby se zdálo, že tvoje modelka podpírá něco velikánského, třeba zeď nebo budovu, vyfoť ji z jiného úhlu. Vytvořit tento klam ti pomůže jasné pozadí, například obloha.

Bav se pokusy s nejrůznějšími způsoby optického klamu pomocí fotografického přístroje a klamné perspektivy

[46. strana]

Slovníček

Jsou ti v téhle knížce některé pojmy nesrozumitelné? Zkus jejich význam najít tady.

Animace
Způsob vytváření iluze pohybu promítáním jednoho obrázku za druhým

Automatické zaostřování
Je jím vybavena většina moderních fotoaparátů. Automaticky se zaostřuje na nejbližší objekt, případně na ručně zvolený bod.

Blesk
Umělý světelný zdroj, který se používá ke správnému osvitu i za sníženého osvětlení.

Camera obscura
Temná skříňka s hranolem, která promítá trojrozměrný obraz na rovnou plochu.

Clona

UKÁZKA

Soustava kovových lamel. Jejich otvíráním a uzavíráním vzniká štěrbina, která reguluje množství světla dopadajícího skrz objektiv na film.

Čítač snímků
Udává počet snímků, které jsi již pořídil, abys věděl, kolik jich na cívce s filmem ještě zbývá.

Digitální obraz
Digitální obraz se skládá z obrazových prvků (pixelů) či světelných bodů - z nichž každý má svou barvu - uložených v souboru informací v počítači.

Film
Pás umělé hmoty s povlakem citlivým na světlo. Postupně se odvíjí ve fotoaparátu.

Fotomontáž
Skládání obrazu z výstřižků z několika snímků.

Kazeta s filmem
Kovové nebo plastové pouzdro, jímž nepronikne světlo, na film citlivý na světlo. Umožňuje vkládání filmu do fotoaparátu za světla.

Hledáček
Pohled do hledáčku znázorňuje, jak bude objekt orámován.

Krytka objektivu
Plastový ochranný kryt, který zabraňuje poškození objektivu.

Negativ
Obraz na filmu, jehož světlé a prosvítající plochy představují tmavé odstíny, kdežto tmavé plochy odpovídají světlým odstínům originálního objektu.

Objekt
Fotografovaná osoba nebo předmět.

Objektiv
Průsvitná soustava čoček, na obou koncích zaoblených, skrz kterou se fotograf dívá na objekt.

Oddalování (zmenšování)
Oddálení má za výsledek to, že se do obrázku vejde víc objektů.

Osvit (expozice)

UKÁZKA

Jde o kombinaci doby osvitu a množství světla, které fotoaparát potřebuje k vzniku dobrého negativu. Množství světla procházejícího objektivem řídí clona, dobu expozice závěrka.

Perspektiva
Perspektiva je znázornění trojrozměrného objektu na dvojrozměrném povrchu.

Pojistka zadních dvířek
Jí se zavírají a otvírají dvířka od zadního prostoru, kde je uložen film.

Program na zpracovávání digitálních snímků
Počítačový program, který umožňuje upravovat a zpracovávat digitální obrázky.

Přibližování (zvětšování)
Přiblížení objektu, aby bylo vidět detaily, kterých by sis jinak nevšiml.

Rychlost závěrky
Řídí dobu, po kterou světlo osvěcuje film ve fotoaparátu.

Skener
Elektromechanický přístroj, který snímá vytištěný obrázek do počítače, aby se v něm dal upravit příslušným programem.

Statické snímky
Z mnoha jednotlivých, mírně odlišných statických snímků se vytváří animace.

Stativ (trojnožka)
Stojan, který drží fotografický přístroj v klidu.

Světelný zdroj
Světlo dopadající na objekt – buď umělé, přírodní, nebo kombinace obojího.

Tlačítko převíjení
Po jeho stisknutí se film převine zpět do neprůsvitného pouzdra, a teprve pak se může z fotoaparátu vyjmout.

Transfokátor
Objektiv s proměnnou ohniskovou vzdáleností (slangově zoomový) k přibližování (zvětšování) a oddalování (zmenšování) objektu.

Vyvolávání

UKÁZKA

Při vyvolávání filmu vzniká negativ skutečného obrazu.

Zaostřování
Nastavování objektivu tak, aby byl obraz čistý. Většina fotografických přístrojů má zaostřování automatické.

Závěrka
Otvíráním a uzavíráním závěrky se řídí množství světla vnikajícího do fotoaparátu.

UKÁZKA